

Algemene Voorwaarden voor de zakelijke markt voor het schilders-, afwerkings- en glaszetbedrijf in Nederland, vastgesteld door de Koninklijke Vereniging Federatie van Ondernemers in het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (FOSAG). Gedeponoerd bij de Kamer van Koophandel te Gouda onder nummer 40409386.

Artikel 1: Algemeen

1. In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:
  - a. Opdrachtnemer: de natuurlijke persoon, maatschap, vennootschap of rechtspersoon aan wie de werkzaamheden zijn opgedragen;
  - b. Opdrachtgever: de natuurlijke persoon, maatschap, vennootschap of rechtspersoon die aan Opdrachtnemer opdracht heeft gegeven tot het verrichten van werkzaamheden;
  - c. Overeenkomst: alle tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer gemaakte afspraken m.b.t. uitvoering van werkzaamheden door Opdrachtnemer.
2. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever gesloten Overeenkomsten. Partijen zijn overeengekomen dat deze voorwaarden als vast onderdeel van de Overeenkomsten worden aangemerkt.

Artikel 2: Aanbiedingen en totstandkoming van de Overeenkomst

1. Alle aanbiedingen van Opdrachtnemer zijn vrijblijvend en kunnen gedurende 14 dagen na aanvaarding door Opdrachtnemer worden herroepen.
2. Mondelinge afspraken en bedingen binden Opdrachtnemer eerst nadat deze schriftelijk door Opdrachtnemer zijn bevestigd.
3. Het bepaalde in lid 2 van dit artikel laat onverlet de mogelijkheid van eik der partijen de totstandkoming van de Overeenkomst door andere middelen te bewijzen.
4. Indien geen van beide partijen de Overeenkomst schriftelijk bevestigt en Opdrachtnemer met instemming van Opdrachtgever een aanvang met het uitvoeren van de Overeenkomst heeft gemaakt, wordt Opdrachtgever geacht de Overeenkomst conform de offerte te hebben verstrekt.

Artikel 3: Prijzen en prijswijzigingen

1. De door Opdrachtnemer opgegeven prijzen zijn exclusief BTW.
2. Bij de prijzen bedoeld in lid 1 van dit artikel zijn, tenzij expliciet benoemd, niet inbegrepen: materieelkosten, reis- en parkeerkosten en kosten voor vergunningaanvragen.
3. De prijs wordt vastgesteld op basis van een van te voren overeengekomen uurtarief of op grond van een van te voren overeengekomen vast bedrag.
4. Opdrachtnemer is gerechtigd na het uitbrengen van de offerte of na totstandkoming van de overeenkomst optredende wijzigingen in de kostprijs van de door Opdrachtnemer verschuldigde prestatie(s), ten gevolge van verhoogde arbeids- en materiaalkosten, sociale lasten, heffingen van overheidswege, valutakoersen en verdere hier niet genoemde onvoorziene omstandigheden aan Opdrachtgever door te berekenen, voor zover dit redelijk kan worden geacht.

Artikel 4: Meerwerk

1. Opdrachtnemer is gerechtigd meerwerk ten gevolge van gewijzigde of aanvullende werkzaamheden aan Opdrachtgever in rekening te brengen, tenzij partijen schriftelijk anders zijn overeengekomen.

Artikel 5: Betaling en rente

1. Betaling dient te geschieden binnen 14 dagen na factuurdatum. Na het verstrijken van deze 14 dagen is de Opdrachtgever in verzuim en worden alle vorderingen van Opdrachtnemer op Opdrachtgever terstond opeisbaar.
2. Opdrachtgever is vanaf het moment van in verzuim treden, zoals bedoeld in lid 1, een rente van 1,5% per maand over het opeisbare bedrag verschuldigd.
3. In geval betaling in termijnen is overeengekomen en de Opdrachtgever is met de betaling van een termijn in gebreke, is Opdrachtnemer, onverminderd zijn overige rechten, gerechtigd het werk op te schorten totdat Opdrachtgever aan al zijn opeisbare verplichtingen heeft voldaan.
4. Opdrachtgever dient te betalen zonder korting of verrekening met enige al dan niet betwiste vordering van Opdrachtgever op Opdrachtnemer.

5. In geval van liquidatie, faillissement of surséance van betaling van Opdrachtgever, dan wel in geval Opdrachtgever anderszins in betalingsmoeilijkheden is komen te verkeren en/of Opdrachtgever zijn bedrijf in een andere rechtsvorm omzet, of aan een derde overdraagt, dan wel de plaats van zijn vestiging en/of zijn woonplaats naar het buitenland verplaatst, zullen de verplichtingen van Opdrachtgever onmiddellijk opeisbaar zijn.
6. Elke betaling strekt steeds ter afdoening in de eerste plaats van alle verschuldigde rente en kosten en in de tweede plaats van de oudste nog openstaande facturen, ongeacht of Opdrachtgever bij de betaling vermeldt dat deze betrekking heeft op een latere factuur.

Artikel 6: Incassokosten

1. Alle door Opdrachtnemer gemaakte kosten, zowel gerechtelijke als buitengerechtelijke, gemaakt met betrekking tot de invordering van het door de Opdrachtgever verschuldigde en niet tijdig betaalde, zijn voor rekening van Opdrachtgever. De buitengerechtelijke kosten worden vastgesteld conform het tarief dat de Nederlandse Orde van Advocaten daartoe hanteert, zulks met een minimum van € 200,- (tweehonderd euro). Indien Opdrachtnemer aantoonbaar hogere kosten te hebben gemaakt die redelijkerwijs noodzakelijk waren, komen ook deze voor vergoeding in aanmerking.

Artikel 7: Duur en beëindiging

1. De Overeenkomst kan tussentijds uitsluitend wegens verwijtbaar tekortschieten in de nakoming van de Overeenkomst van Opdrachtnemer, per aangetekend schrijven met vermelding van de reden van beëindiging, worden opgezegd.
2. Bij tussentijdse beëindiging van de Overeenkomst door Opdrachtgever zonder dat er sprake is van verwijtbaar tekortschieten in de nakoming van de Overeenkomst door Opdrachtnemer en bij tussentijdse beëindiging door Opdrachtnemer wegens verwijtbare handelingen van Opdrachtgever, is Opdrachtgever verplicht Opdrachtnemer te betalen:
  - a. 125 % van het factuurbedrag, berekend naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van de opzegging en;
  - b. alle gemaakte en nog te maken kosten, voortvloeiend uit de verplichtingen die Opdrachtnemer ten tijde van de opzegging reeds is aangegaan met het oog op de verdere vervulling van de Overeenkomst,

Artikel 8: Uitvoeringstermijn

1. De overeengekomen uitvoeringstermijn van de Overeenkomst is geen fatale termijn. Bij overschrijding van de uitvoeringstermijn dient Opdrachtgever Opdrachtnemer derhalve schriftelijk in gebreke te stellen en Opdrachtnemer de gelegenheid te bieden om alsnog binnen redelijke termijn na te komen.

Artikel 9: Gebreken en klachttermijnen

1. Opdrachtgever dient de door Opdrachtnemer verrichte werkzaamheden en/of geleverde zaken bij aflevering/oplevering te onderzoeken. Hierbij dient Opdrachtgever na te gaan of het geleverde aan de Overeenkomst beantwoordt.
2. Worden zichtbare gebreken geconstateerd, dan dient Opdrachtgever deze binnen 8 dagen schriftelijk aan Opdrachtnemer te melden.
3. Niet-zichtbare gebreken dienen binnen 8 dagen na ontdekking, dan wel het moment waarop zij redelijkerwijs ontdekt hadden kunnen zijn, schriftelijk te worden gemeld.
4. Indien een klacht gegrond is, zal Opdrachtnemer de werkzaamheden alsnog verrichten zoals overeengekomen. Indien dit onmogelijk of redelijkerwijs niet meer zinvol is, zal Opdrachtnemer slechts aansprakelijk zijn binnen de grenzen van artikel 10 van deze voorwaarden.
5. Ook indien Opdrachtgever tijdig reclameert, blijft zijn verplichting tot betaling bestaan.

Artikel 10: Aansprakelijkheid

1. Worden bepaalde onderdelen van de Overeenkomst door derden vervuld, dan is Opdrachtnemer voor

- deze onderdelen en voor het handelen van deze derden niet aansprakelijk.
2. Opdrachtnemer is bevoegd om fouten waarvoor hij aansprakelijk is te herstellen of de uit die fouten voortvloeiende schade te beperken of op te heffen.
  3. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor indirecte schade van Opdrachtgever of derden, waaronder gevolgschade en bedrijfsschade.
  4. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die te wijten is aan opzet of grove schuld van haar niet-leidinggevende ondergeschikten.
  5. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade als gevolg van overschrijding van de uitvoeringstermijn.
  6. Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer van alle succesvolle aanspraken van derden terzake van door Opdrachtnemer verrichte werkzaamheden en/of geleverde zaken waardoor die derde schade mocht hebben geleden, onverschillig door welke oorzaak of op welk tijdstip die schade is geleden.
  7. In geval van aansprakelijkheid van Opdrachtnemer is Opdrachtnemer nimmer gehouden een hoger bedrag aan schade te vergoeden dan 25% van het gevorderde schadebedrag met een maximum van het factuurbedrag (exclusief BTW) van de betreffende werkzaamheden. In geval Opdrachtnemer voor de betreffende schade is verzekerd, is zijn aansprakelijkheid beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval door de verzekeraar zal worden uitgekeerd.
  8. Indien Opdrachtgever enig aan de Overeenkomst verbonden risico heeft verzekerd, is hij gehouden Opdrachtnemer van dit risico te vrijwaren.
  9. Elke vordering tot schadevergoeding van Opdrachtgever vervalt, indien de vordering niet binnen één maand na het constateren van de schade schriftelijk aan Opdrachtnemer is kenbaar gemaakt en indien zij niet binnen één jaar na dat tijdstip in rechte aanhangig is gemaakt.

Artikel 11: Overmacht

1. Onder overmacht wordt verstaan: omstandigheden die nakoming van de Overeenkomst blijvend of tijdelijk verhinderen en die niet aan Opdrachtnemer zijn toe te rekenen. Hieronder is mede begrepen: tekort aan personeel bij Opdrachtnemer, stakingen in andere bedrijven, wilde of georganiseerde stakingen in het bedrijf van Opdrachtnemer, een algemeen gebrek aan benodigde grondstoffen, niet voorzienbare stagnatie bij toeleveranciers, algemene vervoersproblemen en overheidsmaatregelen.
2. Opdrachtnemer heeft ook het recht zich op overmacht te beroepen, indien de omstandigheid die overmacht veroorzaakt intreedt nadat Opdrachtnemer zijn verbintenis had moeten nakomen.
3. In geval van overmacht heeft Opdrachtnemer het recht om zijn verplichting op te schorten. Indien de verhindering van nakoming als gevolg van overmacht langer dan één maand voortduurt, zijn beide partijen bevoegd de Overeenkomst te ontbinden, zonder dat er in dat geval een verplichting tot schadevergoeding bestaat.
4. Indien Opdrachtnemer bij het intreden van de overmacht al gedeeltelijk aan zijn verplichtingen heeft voldaan of slechts gedeeltelijk aan zijn verplichtingen kan voldoen, is Opdrachtnemer gerechtigd het reeds verrichte c.q. nog te verrichten deel van de Overeenkomst afzonderlijk te factureren en is Opdrachtgever gehouden deze factuur te voldoen als betrof het een afzonderlijke Overeenkomst. Dit geldt niet als dit deel van de Overeenkomst geen zelfstandige waarde heeft.

Artikel 12: Ontbinding van de Overeenkomst

1. De vorderingen van Opdrachtnemer op de Opdrachtgever zijn onmiddellijk opeisbaar in de volgende gevallen:
  - indien Opdrachtgever niet, niet behoorlijk of niet tijdig voldoet aan enige verplichting, welke voor haar uit de overeenkomst voortvloeit;
  - indien na het sluiten van de Overeenkomst aan Opdrachtnemer omstandigheden ter kennis komen die goede grond geven te vrezen dat Opdrachtgever niet aan zijn verplichtingen zal voldoen;
  - indien Opdrachtnemer de Opdrachtgever bij het sluiten van de overeenkomst gevraagd heeft zekerheid te stellen voor de nakoming en deze zekerheid uitblijft dan wel onvoldoende is.In de genoemde gevallen is Opdrachtnemer gerechtigd de verdere uitvoering van de Overeenkomst op te schorten, dan wel de Overeenkomst te ontbinden en vergoeding van kosten, schade en rente te

vorderen, alsmede de nog niet betaalde maar wel ter uitvoering van deze Overeenkomsten geleverde goederen terug te vorderen.

Artikel 13: Eigendoms- en auteursrechten

1. Alle originelen van tekeningen, schetsen, bestekken, begrotingen, ramingen, rapporten en andere bescheiden die Opdrachtnemer bij de vervulling van de Overeenkomst heeft vervaardigd, blijven zijn eigendom, ongeacht of deze aan Opdrachtgever of aan derden ter beschikking zijn gesteld.
2. Opdrachtnemer heeft met uitsluiting van ieder ander het recht van verwezenlijking, openbaarmaking en verveelvoudiging van zijn ontwerpen, schetsen, foto's en alle andere afbeeldingen van zijn ontwerp die worden bedoeld in de Auteurswet 1912 of in de Beneluxwet, inzake tekeningen en modellen, zulks ongeacht of deze aan Opdrachtgever of aan derden ter beschikking zijn gesteld.
3. Het is Opdrachtgever niet toegestaan de uitvoering van een ontwerp, of een deel hiervan, van Opdrachtnemer te herhalen zonder de uitdrukkelijke toestemming van Opdrachtnemer.

Artikel 14: Eigendomsvoorbehoud

1. Tot aan de volledige voldoening van alle vorderingen die uit de Overeenkomst voortvloeien, met inbegrip van rente en kosten, blijven door Opdrachtnemer geleverde goederen de uitsluitende eigendom van Opdrachtnemer.
2. Tot aan het tijdstip van volledige voldoening is Opdrachtgever niet bevoegd de goederen aan derden te verpanden of te vervreemden. Indien derden enig recht op de geleverde zaken willen vestigen, is Opdrachtgever verplicht om Opdrachtnemer zo snel als mogelijk op de hoogte te stellen. Opdrachtgever is gehouden de goederen waarop een eigendoms-voorbehoud ten behoeve van Opdrachtnemer rust identificeerbaar te houden en/of te maken en deze van elkaar en van de overige zich bij Opdrachtgever bevindende goederen af te zonderen.
3. Indien Opdrachtgever zijn verplichtingen niet nakomt of indien er gegronde vrees bestaat dat hij zulks niet zal doen, is Opdrachtnemer gerechtigd de geleverde zaken bij Opdrachtgever of bij derden die de zaak voor Opdrachtgever houden weg te halen of weg te doen halen. Opdrachtgever is verplicht hiertoe alle medewerking te verlenen op straffe van een boete van 10% van het totale factuurbedrag per dag.

Artikel 15: Uitvoering van de Overeenkomst

1. Opdrachtgever zorgt ervoor dat de Opdrachtnemer tijdig kan beschikken over het volledige bestek, over de voor het werk benodigde goedkeuringen (zoals vergunningen en ontheffingen) en de overige voor het werk benodigde gegevens.
2. Opdrachtgever dient ervoor te zorgen dat door derden uit te voeren werkzaamheden die niet tot het werk van de Opdrachtnemer behoren zodanig en zo tijdig worden verricht dat de uitvoering van het werk daarvan geen vertraging ondervindt.
3. Opdrachtgever draagt het risico van schade veroorzaakt door gebreken in materialen die door hem ter beschikking zijn gesteld, dan wel op zijn verzoek worden gebruikt.
4. Opdrachtgever draagt het risico voor schade aan alle materialen, onderdelen of gereedschappen die zich op het werk bevinden.
5. Opdrachtgever verschaft aansluitingsmogelijkheden ten behoeve van de voor het werk benodigde nutsvoorzieningen. De benodigde elektriciteit, gas en water zijn voor rekening van Opdrachtgever.
6. Opdrachtgever nodigt Opdrachtnemer uit aanwezig te zijn bij alle bouwvergaderingen die direct of zijdelings betrekking hebben of diens werkzaamheden.
7. Opdrachtgever stelt het benodigde materieel beschikbaar. Deze moeten voldoen aan de wettelijke en door de Arbeidsinspectie gestelde veiligheidsvoorschriften.
8. Opdrachtgever zorgt ervoor dat aanvoerwegen dusdanig worden aangelegd en onderhouden dat materiaal te allen tijde in volle ladingen binnen werkafstand van het gebouw gebracht kunnen worden.
9. Het personeel van Opdrachtnemer heeft vrije toegang tot de aanwezige toiletten en schaftlokalen op het werk.
10. Opdrachtgever zorgt ervoor dat de opzet en uitvoering van het werk zodanig is dat daardoor de schade aan personen, goederen en milieu zoveel mogelijk wordt beperkt.
11. Opdrachtgever stelt de voorzieningen beschikbaar voor het inzamelen van chemisch bouwafval.

12. Opdrachtgever zorgt voor orde en veiligheid op het werk. Hij zorgt tevens voor de goede staat van de te verwerken materialen en het materieel dat door hem ter beschikking wordt gesteld.
13. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade ontstaan doordat Opdrachtnemer is uitgegaan van door Opdrachtgever verstrekte onjuiste en/of onvolledige gegevens.
14. In geval Opdrachtgever met het in de voorgaande leden van dit artikel omschrevene in gebreke is, heeft Opdrachtnemer het recht de uitvoering van de Overeenkomst op te schorten en de uit de vertraging voortvloeiende kosten aan de Opdrachtgever in rekening te brengen.
15. Indien de uitvoering van de Overeenkomst dit vereist, heeft Opdrachtnemer het recht werkzaamheden te laten verrichten door derden.

Artikel 16: Toepasselijk recht en beslechting van geschillen

1. Op elke Overeenkomst tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever is Nederlands recht van toepassing.